Panebože ochraňuj hotovost – svobodu a opak digitálního koncentráku! Konec EET může znovu naplnit peněženky hotovostí

- CZ24 News | 9. prosince 2022

ČESKO: EET míří ke svému téměř jistému konci. Razantní postup vládních stran v čele s ostře kritickou ODS však nebudí pouze nadšení. A to ani u těch, na které systém dopadá. Zatímco jedna strana vidí v elektronické evidenci tržeb neefektivní a podezíravou aktivitu státu vůči podnikatelům, kritici jejího rušení mluví i o návratu do „devadesátek". A varují před tím, že se zákazníci mohou opět dočkat častějšího návratu k nepříjemnému překvapení, kdy uslyší: „Karty nebereme".

Evidence tržeb začala platit 1. prosince 2016 pro restaurace a ubytovací zařízení. Od března 2017 jí začali podléhat podnikatelé ve velkoobchodu a maloobchodu. Následně se měla rozšířit na další obory, šlo například o řemeslníky, lékaře, taxikáře, účetní nebo advokáty. Od jara 2020 byla kvůli pandemii covidu přerušena do konce letošního roku a stala se fakticky dobrovolnou. Pokud by se zrušení schválit nepodařilo, začala by EET od příštího roku opět fungovat, a rozšířila by se navíc na další obory podnikání.

Vláda označila EET za zbytečnou zátěž jak pro podnikatele, tak pro stát kvůli nákladům na správu evidence. Ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) odmítl zachování evidence jako dobrovolné, což zdůvodnil to tím, že stát nemá žádnou výhodu, kterou by za získaná data podnikatelům nabídl. Proti zrušení EET bylo opoziční hnutí ANO, za jehož vládního působení byla evidence zavedena. Expremiér a předseda ANO Andrej Babiš v minulosti uvedl, že EET narovnala podnikatelské prostředí a vynesla více než 35 miliard korun. Podle odpůrců EET exaktní čísla neexistují a výnosy vycházejí z odhadů. Podle zastánců evidence však její zrušení posílí šedou ekonomiku.

To s sebou může nést i další efekt, tedy brzdění či ústup od digitalizace podniků i jejich služeb pro zákazníky. „S koncem EET pokračuje další odchod od přijímání karet, zejména v oblasti restauračních služeb. Často ke zklamání zákazníků, kteří byli na platby kartami zvyklí. Jde o hodně krátkozrakou strategii, protože zejména gastro je především zážitkovou službou a zákazníci mají širokou síť alternativ. Ještě horší je to ale z pohledu státu – dnes se hodí do rozpočtu každá miliarda příjmů navíc, stát se ale tady svých příjmů dobrovolně vzdává. A navíc oficiálně připouští, že poctiví podnikatelé jsou v nevýhodě oproti těm, kteří se vrátili do šedé ekonomiky," uvedl prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza.

Podobnou situaci pak ukazují i data poradenské skupiny Moore Czech Republic. Když už k zavedení EET došlo, neměla se podle partnera společnosti Moore Technology Miloslava Ruta ani přerušovat, vedlo to ke snížení podílu bezhotovostních transakcí za účelem neevidovat hotovostní příjmy.

„Dotažený systém elektronické evidence tržeb přitom mohl být významným krokem vpřed v rámci digitalizace státní správy. Právě takový nástroj fungující v plném rozsahu měl mimo jiné potenciál být dobrým pomocníkem například ve chvílích, kdy je nutné vyměřovat kompenzace podnikatelům podobně, jako tomu bylo v době pandemických restrikcí," dodal Miloslav Rut.

Podle kritiků může konec EET dopadat neblaze nejen na zákazníky, ale také třeba na vyplácení zaměstnanců „na černo" či na ústup od digitalizace služeb i řízení podniků. Například podle předsedy senátního hospodářského výboru Miroslava Plevného (za STAN) je EET nadbytečná

vzhledem k rozvoji bezhotovostních plateb. Stanjura už ve Sněmovně uvedl, že podíl bezhotovostních plateb se loni zvýšil na 60 procent.

Důvodem pro návrat či trvání na neplacení kartami se podle některých podnikatelů pojí i s výdaji za využívání platebních terminálů, tedy že se jim jejich provoz nevyplatí. Podle Tomáše Prouzy to však není hlavní důvod, proč podnikatelé přechází na platby v hotovosti.

„Malí podnikatelé mají díky projektu Česko platí kartou platební terminál na rok zdarma, a i potom jsou poplatky mnohem menší, než kolik stojí práce s hotovostí. Stejně tak výzkumy opakovaně ukazují, že při platbách kartou zákazní utrácejí o 10-15 % více než při platbě hotovostí, takže se poplatky velmi rychle zaplatí samy," dodal.

Elektronická evidence tržeb pravděpodobně bude ke konci letošního roku zrušena bez náhrady. Senátní hospodářský výbor to ve středu podpořil hlasy většiny zástupců stran vládní koalice. Horní parlamentní komora bude o zrušení rozhodovat v příštím týdnu. Odpor vůči EET se pojil i s některými případy kontroly, na což poukázal předseda ústavně-právního výboru Tomáš Goláň (ODS).

Finanční správa měla například podezření, že některé restaurace neevidují tržby za svatební hostiny a případné ubytování hostů. Případ upoutal pozornost veřejností tím, že finanční úřad tehdy oslovil novomanžele a žádal od nich informace o svatebních hostinách. Kritiku posílil i případ, kdy podnikatel dostal pokutu 5000 korun za to, že vystavil hostům souhrnnou účtenku za útratu celého stolu. Goláň uvedl, že finanční správa i v jiných případech udělovala podnikatelům „drakonické" pokuty.

ZDROJ